

РОЗДІЛ I

Актуальні виклики міжнародних відносин

УДК 323(510):355

Бабік Ірина,

студентка 3 курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
факультету міжнародних відносин,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
irababik14@gmail.com

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІЙСЬКОВОЇ ПОЛІТИКИ КНР

Розглянуто комплекс офіційних програмних документів, які становлять військово-стратегічну доктрину КНР. До них входять «Біла книга з питань оборони Китаю», «Біла книга КНР із питань контролю над озброєннями і роззброєння», «Державний закон проти розділення Батьківщини». Висвітлено факт проведення серйозних перетворень в оборонному будівництві КНР. Усе більш чітко простежуємо новий курс Китаю, що спрямований на розширення ареалу геополітичного впливу за допомогою проєкції своєї військової могутності за межі материка – на морські, а потім й океанські простори.

Доведено, що в найближчі роки можемо очікувати продовження процесу еволюційної переорієнтації базових положень національної військово-стратегічної доктрини Китаю, приведення їх у відповідність з уже реалізованим курсом модернізації НВАК, пов'язаних, передусім, саме зі зміцненням військово-морської складової.

Сухопутні війська Китаю являють собою самостійний і найбільш численний рід збройних сил. Наголошено, що серед основних напрямів посилення ВМС сучасної КНР є продовження курсу на розвиток мережі військово-морських баз та будівництво нових атомних підводних човнів із балістичними ракетами.

Сучасний ракетно-ядерний арсенал КНР, підрозділяють, зазвичай, на три категорії й нині ядерна доктрина Китаю, заснована на підтримці «мінімального ядерного стримування». Зі свого боку, космічна галузь КНР досягла значного науково-технічного рівня та масштабів. У країні сформовано розгалужену систему наукових досліджень, розробок, випробувань і виробництва космічної техніки, що дає змогу здійснювати запуски штучних супутників Землі різних типів, а також пілотованих космічних апаратів.

Заявлений курс модернізації НВАК потребує серйозних змін у фінансуванні НВАК і Військово-промислового комплексу у вигляді різкого збільшення витрат.

Загалом стан Народно-визвольної армії Китаю на початку XXI ст. можна характеризувати як такий, що «поки що не відповідає завданням геополітичного центру сили». Усвідомлення проблем, пов'язаних із невідповідностями в розвитку НВАК, керівництво КНР призвело до серйозних реформ і модернізації в оборонному будівництві та військово-стратегічному плануванні.

Ключові слова: КНР, військова політика, війська, НВАК, ЦВР, КПК, рівень озброєння.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. На початку XXI ст. Китай вибудував образ надійного, передбачуваного й досить респектабельного партнера в міжнародних відносинах загалом і двосторонніх, зокрема. Із розвитком різних позицій та сфер він уже не сприймається як потенційний ворог для більшості країн світу. Сучасні зміни зовнішнього політичного курсу КНР не становлять безпосередніх загроз безпеці її сусідів, проте в середньостроковій перспективі можна чекати посилення її міжнародної

економічної та політичної конкурентоспроможності й підвищення активності в глобальних і регіональних процесах. Це впливає, передусім, із того, що Китай із «регіонального гравця», котрий впливає лише на політику країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону (АТР), навіть таких як Індія та Японія, і має вирішальне значення для розв'язання «північно-корейського ядерного питання» та нині перетворюється у важливий глобальний фактор міжнародних відносин. Відносини зі Сполученими Штатами Америки, Європейським Союзом і Російською Федерацією будуються й надалі навколо проблем глобальної та регіональної безпеки, що безпосередньо стосується інтересів держав пострадянського простору [1, с. 117].

Сучасна зовнішня політика Китаю тісно пов'язана з нинішньою внутрішньою політикою й стратегічними завданнями країни, а також військовим будівництвом і політикою у військовій сфері, спрямованою на модернізацію армії країни.

Мета дослідження – провести комплексний аналіз проблем та перспектив сучасної військової політики КНР.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Загалом стан Народно-визвольної армії Китаю на початку XXI ст. можна схарактеризувати як такий, що «поки що не відповідає завданням геополітичного центру сили». По-перше, технічний парк озброєнь усе ще здебільшого представлений зразками 1960–1980 рр. По-друге, із моменту створення Народно-визвольної армії Китаю (НВАК) особливістю всієї структури армії Китаю була висока централізація управління. Формально управління ЗС КНР здійснюється за двома лініями – партійною (через Військову раду Центрального комітету Комуністичної партії Китаю (ЦК КПК)) і військово-адміністративної (через Центральну воєнну раду (ЦВР) КНР). Однак на керівних постах в обох органах, зазвичай, перебувають одні й ті самі особи, які й реалізують політичний курс стосовно оборонного будівництва Китаю. Зокрема, Голова ЦВР КНР одночасно є головою Військової ради ЦК КПК [2, с. 48].

По-третє, у зв'язку з тим, що НВАК завжди була одним з основних ланок внутрішньополітичної партійної системи, надмірне значення приділялось ідеологічній підкованості військовослужбовців, вірності курсу КПК, часто на шкоду професіоналізації кадрів і спрямованості на виконання зовнішніх функцій. По суті, події 1989 р. на площі Тяньаньмень продемонстрували всьому світу, що КПК має намір твердо розраховувати на НВАК як на апарат примусу. Але, у підсумку, у 2001 р. Центральна військова рада КНР визнала серйозну відсталість у професійній підготовці особового складу НВАК і вказала на існування десяти «великих прихованих погроз для збройних сил», що свідчать про «занепад бойового і революційного духу» армії [2, с.55].

Усвідомлення викладених проблем та невідповідностей у розвитку НВАК керівництвом КНР призвело до серйозних реформ і модернізації в оборонному будівництві та військово-стратегічному плануванні. Початок їм покладено Цзян Цземінем у листопаді 2002 р. на XVI з'їзді КПК. Цей курс розвитку Збройних сил КНР уключає три етапи:

- початковий – створення основ перетворень (до 2010 р.);
- проміжний – Збройні сили КНР повинні стати найсильнішими в Азії (2010–2020 рр.);
- завершальний – передбачено завершити модернізацію й досягти передового рівня озброєнь розвинених країн (2020–2049 рр.) [3].

До проблем функціонування сухопутних військ можна віднести:

- відсутність на озброєнні сухопутних військ ядерної зброї, недостатню насиченість військ бронетранспортерами та самохідної артилерією. Практично немає вертольотів вогневої підтримки, ЗРК середньої й великої дальності, бойових машин піхоти. Техніка зв'язку, радіо- та радіотехнічної розвідки, РЕБ і тилового забезпечення надана переважно застарілими зразками. З'єднання й частини одного роду військ найчастіше мають різні організаційну структуру та озброєння, що негативно позначається на їх бойовому застосуванні;
- брак досвіду старшого й вищого офіцерського складу в організації та веденні операцій армійського й фронтового масштабів;
- слабка моторизація й механізація військ, що зумовлює низьку мобільність піхотних з'єднань і частин, робить їх уразливими не лише для зброї масового ураження, але й для звичайних озброєнь;

– велика залежність усіх рівнів від рішень відповідних парткомів, що негативно позначається на ініціативі командного складу;

– побутова невлаштованість офіцерів, особливо молодших, низька оплата праці військовослужбовців.

Існують проблеми стосовно технічної оснащеності військово-повітряних військ:

– за своєю технічною оснащеністю, незважаючи на велику кількість дедалі сучасного озброєння, китайські сухопутні війська, порівняно з арміями передових країн за більшістю параметрів усе ще відстають від сучасних вимог;

– практично завершена автомобільна моторизація польових військ, відбувся помітний прогрес в оснащенні їх бронетехнікою. Проте рівень моторизації й механізації місцевих і резервних військ усе ще вкрай незначний, тому в разі мобілізації НВАК спроможна додатково розгорнути переважно піхотні з'єднання та частини з низькою мобільністю;

– у край низькими залишаються технічні можливості аеромобільних військ;

– у танковому парку переважають середні застарілі танки «тип 59», низька питома вага самохідної ствольної артилерії, проте реактивна артилерія стає все більш численною й різноманітною. Основу польової артилерії становлять гаубиці, які не володіють достатньою вогневою міццю (копії радянських систем зразків 1938 і 1960 рр.);

– серйозним недоліком є відсутність в армійській авіації спеціалізованих бойових вертольотів. Із цієї причини в КНР відбувається активна розробка власного бойового гелікоптера WZ-10, близького за своїми характеристиками сучасним російським і західним;

– проходить активна модернізація засобів зв'язку, радіо- й радіотехнічної розвідки, а також систем радіоелектронної боротьби. Однак у короткостроковій перспективі їх повного оновлення не передбачено, а наявне обладнання здебільшого застаріло [4].

У представленому виданні Білої книги з оборони 2008 р. підкреслено тезу про активну міжнародну позицію Китаю в питаннях військової безпеки й про відповідальність КНР за збереження миру та стабільності в регіональному й глобальному масштабах.

Офіційна військова доктрина КНР полягає в суворому дотриманні принципу оборонної політики. У Білій книзі голосно декларується, що «перед обличчям вірогідної провокації збройного конфлікту Китай високо тримає прапор миру, розвитку та співробітництва, твердо дотримується курсу мирного розвитку, сприяє будівництву довгострокового миру, спільного процвітання гармонійного миру; твердо прагне втілення в життя наукового розвитку» [5].

Основні виклики власній національній безпеці Китай бачить у таких рухах, як «Східний Туркестан», «Незалежний Тибет» і «Незалежний Тайвань».

Якщо аналізувати військову політику КНР, важливо зазначити, що метою політики є модернізація НВАК.

Що стосується розвитку ядерного компоненту Збройних сил КНР, «Друга артилерія НОАК», то в Білій книзі 2008 р. вперше поетапно викладено завдання ядерних сил і те, як вони повинні реагувати у випадку, коли держава стикається із загрозою застосування ядерної зброї або піддається ядерному нападу. Ядерна стратегія Пекіна, що взяв декларативне зобов'язання не застосовувати ядерну зброю першим, ґрунтується на концепції «обмеженого відповідного ядерного удару». Ця концепція передбачає будівництво обмежених із бойового складу ядерних сил стримування, спроможних створити загрозу нанесення неприйнятної збитку ймовірного противника й змусити останнього відмовитися від застосування ядерної зброї або спроб військово-силового тиску на КНР [6].

Щодо базових тенденцій у сфері повітряної оборони КНР переходить від стратегії, яка має на увазі лише «пасивну» оборону повітряного простору країни, до поєднання оборонно-наступальних дій, що включають підвищення потенціалу розвідки та раннього попередження авіаударів, повітряного наступу, ППО й ПРО, а також стратегічного авіа транспортування. Загалом, модернізація ВПС НВАК КНР відбувається за двома великими напрямками: модернізація наявного парку літальних апаратів та озброєнь ППО, а також підготовка особового складу ВПС до ведення бойових дій на техніці нового покоління й в умовах збройних конфліктів, властивих для ХХІ ст. [7].

Що характерно, у всіх видах військ динамічно розвиваються та технічно посилюються частини спеціального призначення й швидкого реагування. Це ще раз підтверджує тезу про серйозну

підготовку китайської армії до участі в локальних конфліктах, де важливо в найкоротші терміни перехопити ініціативу та отримати стратегічну перевагу.

Великого значення набуває питання переорієнтації принципів військового будівництва Китаю, тобто, системи економічних, соціально-політичних, військових й інших заходів держави, що здійснюються задля поліпшення військової організації, будівництва та зміцнення збройних сил і зміцнення обороноздатності країни загалом.

Можемо виокремити чотири основні компоненти перебудови системи оборонного будівництва й військового планування НВАК. Усі вони покликані нівелювати військову перевагу США над Китаєм у регіоні, створити умови адекватної протидії абсолютно будь-якому супротивникові в умовах сучасного військового конфлікту – як локального, так і глобального характеру. В основу всіх перетворень покладено поступовий відхід від концепції народної війни, підвищення професіоналізму особового складу, керівних кадрів і командного складу НВАК усіх рівнів, покращення техніки, озброєнь та тилового забезпечення.

По-перше, реформа оборонного будівництва Китаю передбачає створення мобільних сил, чисельність яких, на відміну від кількості НВАК, у цілому не лише не скорочується, а й постійно нарощується. Мобільні сили китайської армії складаються з двох компонентів – сил швидкого реагування і сил швидкого розгортання. Сили швидкого реагування – це ударні сили, котрі володіють найбільш високою боєздатністю й маневреністю. Вони оснащені легким озброєнням та перекидаються в район бойового призначення повітрям і морем. Вони повинні бути в змозі десантуватися з повітря в будь-якій точці Китаю протягом десяти годин після отримання наказу. До складу сил швидкого реагування входять повітрянодесантний корпус, близько шести піхотних дивізій, батальйони спеціального призначення окружного підпорядкування, морська піхота військово-морського флоту. Їх чисельність – понад 285 тис. осіб, що перевищує загальну кількість Збройних сил Тайваню [8, с. 13].

Сили швидкого розгортання відіграють роль другого ешелону мобільних сил і призначені для нарощування ударної потужності сил швидкого реагування. Вони мають важке озброєння й перекидаються в призначений район переважно залізничною дорогою протягом двох-семи діб. До їх складу сьогодні включено дві армії (із Пекінського та Шеньянського військових округів) [9, с. 16].

Другим компонентом модернізації НВАК і ВПК Китаю є розвиток сучасних систем управління військами й розвідки [10, с. 90], тобто методів ведення інформаційної війни. Узагальнювальною роботою з цієї теми є монографія аналітика Інституту стратегічних досліджень військового коледжу армії США Тоши Ешіхара: «Китайська інформаційна війна: привид загрози або її виникнення?» Ця робота залишається актуальною, незважаючи на те, що видана ще у 2001 р. Спираючись на китайські дослідження в цій сфері, автор робить висновок, що в сучасній війні КНР прагнутиме «... до знищення здатності отримання, передачі, обробки та використання інформації при захисті своїх власних систем з метою досягнення інформаційної переваги» [11].

Наприклад, системи командування й управління повинні координувати точні удари та електронну війну за допомогою визначення точного місця розташування, стеження, нападу й оцінки ступеня шкоди, завданої об'єктам противника». У зв'язку з цим відзначається, що військова електроніка є однією з основ національної оборони та їй потрібно забезпечити пріоритетні умови розвитку. У результаті Центральною військовою радою КНР прийнято рішення про переведення практично всієї системи комунікації збройних сил і системи управління державою на оптико-волоконні технології як менш схильні до вторгнення та найбільш перешкодозахищеності. Крім того, особливу увагу приділено питанням розвитку китайської системи виявлення цілей у повітряно-космічному просторі й засобам попередження подібного нападу. Як результат, уже до 2001 р. модернізовано лінії зв'язку, управління, розвідки та радіоелектронної боротьби (РЕБ), близько 85 % ключових з'єднань і частин НВАК і близько 65 % частин берегової оборони й прикордонних військ [12, с. 153].

По-третє, ураховуючи зростаючу роль авіації в сучасних війнах, і знову ж таки в пошуках механізмів протидії американській тотальній військовій перевазі в регіоні, командування НВАК прагне до збільшення потенціалу ВПС. При загальному скороченні парку бойової авіації на 20–25 % за рахунок утилізації літаків другого покоління ударні можливості військово-повітряних сил повинні зрости в 1,5–1,7 раза при вступі на озброєння більш досконалих зразків авіаційної техніки. Із цією метою відбувається оновлення парку за допомогою модернізації літаків типу Цзянь-7 (J-7), Цзянь-8

(J-8), прийняття на озброєння Цзянь-10 (J-10), Цзянь-11 (J-11), широкомасштабні закупівлі винищувачів Су-27, Су-30, крилатих ракет класу «Повітря-земля», засобів дальнього виявлення повітряного й космічного базування. У короткостроковій перспективі ВПС НВАК можуть мати оновлений парк авіації чисельністю до трьох тисяч бойових літаків. При цьому кількість машин четвертого покоління й питома вага ударної авіації становитимуть близько 30 %. Загалом програма будівництва ВПС розрахована на те, щоб цей вид збройних сил мав не лише оборонні, а й наступальні можливості. Одночасно передбачено значне підвищення ефективності та мобільності військ ППО (комплекси С-300, Бук і Тор) [13].

Можливості військово-транспортної авіації планується вивести на рівень, що дає змогу виконувати десантування парашутно-десантного полку або перекидання повітрям дивізії сухопутних військ із легким озброєнням. Це дає можливість проводити повітряні наступальні операції в локальних війнах і висаджувати оперативно-активні десанти. У військовій стратегії КНР, одне із завдань якої – забезпечити за необхідності «возз'єднання Тайваню з Батьківщиною», це досить істотний фактор та одночасно елемент стратегічної концепції залякування конкурентів, які претендують на володіння морською акваторією й спірними островами.

Але найбільш значущим напрямом переорієнтації військово-стратегічної доктрини КНР та оборонного будівництва є зміщення акцентів із ведення сухопутної війни на посилення ВМС і досягнення панування на морських просторах регіону. Цей процес зумовлений необхідністю виконання геополітичних завдань, таких як возз'єднання батьківщини, дозвіл територіальних суперечок, охорона торгової й транспортної інфраструктур регіону, протидія американської концепції військової присутності («війна з моря проти суші»). Лише за умови досягнення всіх поставлених цілей Китай буде в змозі проектувати свою військову присутність на океанічний рівень. Саме тому складається враження, що вищевикладені напрямки оборонного будівництва КНР мають допоміжний характер, передусім підтримуючи розвиток військово-морських можливостей Китаю [14].

Виступаючи у свій час на розширеному засіданні Центральної військової ради (ЦВС), КНР виклала нову концепцію національного військового будівництва, що отримала назву «Дві трансформації». Її квінтесенція – строковий перехід від армії кількісної переваги до армії якісного переваги (у результаті з 1985 по 2000 р. чисельність НВАК скорочено приблизно на 1,5 млн осіб, а війська отримали на озброєння десятки нових високотехнологічних зразків ОВТ, які не поступаються закордонним аналогам) і підвищення її бойового потенціалу [15].

За твердженням американських аналітиків, політика Китаю в галузі оборони й безпеки здійснюється відповідно до положень документа, має назву «Стратегічні напрями національного військового будівництва на новий період». Утім, тут же зізнається, що ці положення ніколи в повному вигляді не оприлюднювалися. Але в цілому сьогодні головним завданням НВАК військово-політичне керівництво КНР вважає її готовність вести невеликі за масштабами, але досить інтенсивні та швидкоплинні бойові дії в ході локальних, або регіональних, воєн. Основною стратегією при цьому обрано проведення оборонних операцій з оволодінням ініціативою після відбиття ударів противника – так звана «активна оборона»: Китай не планує першим починати війну, але в разі зовнішньої агресії зробить усі необхідні кроки для відбиття нападу й подальшого знищення противника [16].

Також потрібно особливо відзначити, що перспективне планування розвитку Збройних сил Китаю здійснено вже на період аж до 2050 р. і також нараховує три етапи або, як зазначено в «Білій книзі з оборони» КНР від 2006 р., «три кроки», відповідно до яких планується «до 2010 р. закласти міцний фундамент, до 2020 р. – досягти істотного прогресу, а в ході третього кроку, до середини XXI століття, – досягти стратегічної мети створення інформатизованих Збройних сил, спроможних перемагати в інформатизованих війнах». До того часу країна «повинна володіти Збройними силами, гідними Великої держави і здатними перемогти в будь-якій війні будь-якого супротивника» [15].

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, у цілому стан Народно-визвольної армії Китаю на початку XXI ст. можна охарактеризувати як такий, що «поки що не відповідає завданням геополітичного центру сили». По-

перше, технічний парк озброєнь усе ще здебільшого представлений застарілими та неудосягнутими зразками. По-друге, особливістю всієї структури армії Китаю є висока централізація двома лініями – партійної й військово-адміністративної. Однак на керівних постах в обох органах, зазвичай, перебувають одні й ті самі особи, які й реалізують політичний курс стосовно оборонного будівництва Китаю. По-третє, у зв'язку з тим, що НВАК завжди була однією з провідних ланок внутрішньополітичної партійної системи, надмірне значення приділяється ідеологічній підкованості військовослужбовців, вірності курсу КПК, часто на шкоду професіоналізації кадрів і спрямованості на виконання зовнішніх функцій.

Китайським керівництвом розроблено програму військового будівництва, розраховану на період до 2020 р. На першому етапі планується в цілому завершити переоснащення Народно-визвольної армії на перспективні високотехнологічні зразки ОВТ і довести її вогневі та маневрені можливості до рівня провідних країн світу, що дасть змогу ефективно вести локальні війни будь-якого масштабу. При цьому сухопутні війська збережуть свій статус як найбільш численного виду збройних сил країни, призначеного для виконання головних завдань із розгрому противника. На флот покладено важливе й відповідальне завдання з оборони Китаю з морських напрямів і захисту «морських прав» КНР у Світовому океані, а в підготовці ВПС акцентовано на веденні дій оперативного та оперативно-тактичного характеру, здійснюваних самостійно (повітряна наступальна операція) чи в тісній взаємодії з формуваннями інших видів ЗС (у тому числі й далеко за межами Китаю). Згідно з цим планом повинно бути в повному обсязі завершено розгортання автоматизованої системи управління військами НВАК, а вдосконалення ядерної тріади проводиться поки, зважаючи на сили наземного базування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Китай в XXI веке: глобализация интересов безопасности/отв. ред. Г. И. Чуфрин; Ин-т мировой экономики и междунар. отношений РАН. Москва: Наука, 2007. 327 с.
2. Михеева В. В. Китай: новые компоненты стратегии развития. *Мировая экономика и международные отношения*. 2004. № 7. С. 48–56.
3. Чжунго Гофан («Белая книга» по национальной обороне КНР в 2004 г.). Пекин, 2004.
4. Ключевые аспекты модернизации видов войск вооруженных сил Китая. URL: <http://www.easttime.ru/analytic/3/8/490.html>.
5. КНР: военная система дракона. URL: <http://www.easttime.ru/analytic/3/8/776.html>.
6. О ядерном потенциале и ядерной политике Китая. URL: <http://perspectivy.com/oykumena/azia/>
7. Спецназ поднебесной. URL: <http://18156berkut.livejournal.com/24841.html>.
8. Клименко А. Ф. К вопросу об эволюции военной политики и военной стратегии Китая. *Проблемы Дальнего Востока*. 2004. № 2. С. 60–61.
9. Клименко А. Ф. Эволюция военной политики и военной доктрины Китая. *Военная Мысль*. 2005. № 4. С. 12.
10. Гриняев С. Об основных направлениях трансформации вооруженных сил Китая «21-й век». 2005. № 1. С. 90.
11. Yoshihara T. Chinese Information Warfare: a Phantom Menace or Emerging Threat? Carlisle: US Army War College, Strategic Study Institute. 2001. November. P. 153.
12. Wortzel L. The Chinese Armed Forces in the 21st Century. *Carlisle: US Army War College, Strategic Study Institute*. 1999. December. P. 353.
13. Остриков С. Воздушная мощь Поднебесной. Проект Абирус. URL: <http://www.chinadata.ru/plaaf.html>.
14. Красный дракон (Вооруженные силы КНР). URL: <http://otvaga2004.narod.ru/otvaga2004/0dragon.htm>.
15. Китайский дракон копит силы. Растущая мощь Китая тревожит Вашингтон. URL: http://www.situation.ru/app/news_s_3054_op_6.htm.
16. Киссинджер Генри Китай утверждается как сверхдержава («Clarín», Аргентина, 09 ноября 2004). URL: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1099990140>.

Матеріал надійшов до редакції 18.09.2019 р.

PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF THE PRC'S MILITARY POLICY

The complex of official program documents that comprise the military-strategic doctrine of the People's Republic of China, which includes: «White Paper on Defense of China», «The White Book of the People's Republic of

China on arms control and disarmament», «State law against the separation of the Motherland» is considered. The fact of carrying out of serious transformations in defense construction of the People's Republic of China is highlighted. More and more clearly traced the new course of China, aimed at expanding the range of geopolitical influence by projection of its military power beyond the mainland – to the sea, and then to the oceanic spaces.

It is proved that in the coming years one can expect the continuation of the process of evolutionary reorientation of the basic provisions of the national military-strategic doctrine of China, bringing them in line with the already implemented course of modernization of the PLAC, which is primarily connected with the strengthening of the naval component.

The land forces of China are an independent and most numerous genres of armed forces. It is emphasized that among the main directions of the strengthening of the Navy of the present-day PRC is the continuation of the course on the development of a network of naval bases and the construction of new nuclear-powered submarines with ballistic missiles.

The current missile and nuclear arsenal of the People's Republic of China, is divided into three categories and is currently the nuclear doctrine of China, based on the support of «minimal nuclear deterrence». In turn, China's space industry has reached a significant level of science and technology. The country has developed an extensive system of scientific research, development, testing and production of space technology, which allows the launch of various types of artificial earth satellites, as well as manned spacecraft.

The stated course of modernization of the PLAC requires serious changes in the financing of the PLAC and the Military-Industrial Complex in the form of a sharp increase in costs.

In general, the status of the People's Liberation Army of China at the beginning of the XXI century can be characterized as «yet does not correspond to the tasks of the geopolitical center of strength». Awareness of the problems associated with the inconsistencies in the development of the PLAC leadership of the People's Republic of China led to serious reforms and modernization in defense construction and military-strategic planning.

Key words: PRC, military policy, troops, PLAC, CMC, CPC, level of armament.

REFERENCES

1. China in the XXI century: globalization of security interests / ed. ed. G. I. Chufurin; Institute of World economics and international Relations RAS. Moscow: Nauka, 2007. 327 s.
2. Mikheeva V. V. China: new components of development strategy. World Economy and International relations. 2004. No. 7. P. 48–56.
3. Zhongguo Guofang («White Book» on the national defense of China in 2004). Beijing, 2004.
4. Key aspects of the modernization of the armed forces of China. URL: <http://www.easttime.ru/analitic/3/8/490.html>.
5. China: the military system of the dragon. URL: <http://www.easttime.ru/analitic/3/8/776.html>.
6. On the nuclear potential and nuclear policy of China. URL: <http://perspectivy.com/oykumena/azia/>
7. Special Forces of China. URL: <http://18156berkut.livejournal.com/24841.html>.
8. Klimenko A. F. On the evolution of military policy and military strategy of China. Problems Far East. 2004. No. 2. P. 60–61.
9. Klimenko A. F. Evolution of military policy and military doctrine of China. Military Thought. 2005. No. 4. S. 12.
10. Grinyaev S. On the main directions of transformation of the armed forces of China «21st Century». 2005. No. 1. S. 90.
11. Yoshihara T. Chinese Information Warfare: a Phantom Menace or Emerging Threat? Carlisle: US Army War College, Strategic Study Institute. 2001. November. P. 153.
12. Wortzel L. The Chinese Armed Forces in the 21st Century. Carlisle: US Army War College, Strategic Study Institute. 1999. December. P. 353.
13. Ostrikov S. Air power of the Middle Kingdom. Project Abirus. URL: <http://www.chinadata.ru/plaaf.html>.
14. Red dragon (Armed forces of the PRC). URL: <http://otvaga2004.narod.ru/otvaga2004/0dragon.htm>.
15. The Chinese dragon builds strength. China's growing power disturbs Washington. URL: http://www.situation.com/app/news_s_3054_op_6.htm.
16. Kissinger Henry China affirms itself as a superpower (Clarín, Argentina, November 09, 2004). URL: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1099990140>.